

Tarptautinis lituanistikos ir baltistikos mokslininkų tinklas „Baltnexus“

Vlado Braziūno eilėraštis „baltiška aritmetika“ tarsi aprėpia baltistikos šerdį – tris baltų kalbas – lietuvių, latvių ir prūsų, kurios yra kilusios iš tos pačios prokalbės ir yra vienos iš archajiškiausių indoeuropiečių kalbų. Šis poeto bandymas nutiesti tiltelį tarp dviejų išlikusių baltų kalbų primena tarptautinio lituanistikos ir baltistikos mokslininkų tinklo „Baltnexus“ tikslą – suintensyvinti pasaulio lituanistų ir baltistų mokslinį bendravimą ir bendradarbiavimą.

Lituanistikos ir baltistikos svetainė „Baltnexus“ (<http://baltnexus.lt/>) sukurta 2006 m. bendradarbiaujant Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros ir Baltistikos katedroms, taip pat Matematikos ir informatikos fakultetui, veikė iki 2009 metų. Jos kūrėjai – Daiva Sinkevičiūtė ir Mindaugas Kvietkauskas. Tinklas apėmė 32 Europos, JAV ir Rusijos lituanistikos ir baltistikos institucijas ir pavienius šios srities mokslininkus. Deja, dėl lėšų trūkumo projektas buvo nutrauktas.

Tačiau poreikis jungti užsienio baltistikos ir lituanistikos centrus, institucijas, tyrėjus ir studentus su Lietuvos baltistikos ir lituanistikos mokslo įstaigomis ir inicijuoti bendradarbiavimą neišnyko, todėl 2012 m. tinklas „Baltnexus“ atgaivintas pagal projektą „Lietuva čia ir ten: kalba, mokslas, kultūra, visuomenė“. Projektą drauge vykdo Vilniaus universitetas ir Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, finansuoja Europos socialinis fondas.

Dabar tinkle „Baltnexus“ skelbiamos naujienos apie baltų kalbotyrą ir literatūrologiją, informacija apie vyksiančias ar vyksiančias konferencijas, naujus leidinius, kviečiama dalyvauti konkursuose. Registruotiems nariams ši informacija siunčiama paštu per elektroninio pašto konferenciją (registruotis galima adresu <http://baltnexus.lt/el-pasto-konferencija>).

Vienas iš pagrindinių tinklo „Baltnexus“ uždavinių – mokslo šaltinių, neprieinamų ar sunkiai prieinamų už Lietuvos ir (ar) Latvijos ribų, skaitmeninimas ir skelbimas. Dabar svetainėje skelbiami du žurnalai – „Kalbotyra“ ir „Tautosakos darbai“. Taip pat yra galimybė šiame tinkle skelbti savo mokslinių darbų, susijusių su baltistika ar lituanistika, ir parengtų šaltinių elektronines versijas.

Žurnalas „Kalbotyra“ leidžiamas nuo 1958 m., vėliau, 1971 m., jis skilo į tris serijas: pirmoji buvo skirta lietuvių kalbos studijoms, antroji – slavistikai, o trečioji – germanų ir romanų kalboms. Trečiosios serijos numeriai nuo 1997 m. yra prieinami internetinėje erdvėje. Tačiau tiek pirmieji „Kalbotyros“ numeriai, tiek lietuvių kalbos studijoms skirti numeriai dar nepasiekiami. Todėl į svetainę „Baltnexus“ perkeliamas visas „Kalbotyros“ žurnalas nuo 1958 m., dabar jau paskelbti penki numeriai (iki 1962 m.). Netrukus bus skelbiami lietuvių kalbai skirti „Kalbotyros“ numeriai (nuo 1971 m.).

Tęstinis folkloristikos leidinys „Tautosakos darbai“ pradėtas leisti 1935 m., kai Jonas Balys įkūrė Lietuvių tautosakos archyvą. Sovietmečiu šio žurnalo leidimas buvo sustabdytas, o 1992 m. akademikas Leonardas Sauka jį atnaujino. Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto interneto svetainėje skelbiami žurnalo numeriai, pasirodę nuo 2004 metų. Dalis skelbiamų „Tautosakos darbų“ straipsnių yra įtraukti į tarptautinę mokslinę duomenų bazę „Lituanistika“. Į svetainę „Baltnexus“ dedami leidinio tomai nuo 1993 m. (II (IX)). Suskaitmenintas kaip tik pastarasis tomas.

Svetainėje „Baltnexus“ svarbią vietą užima nuorodų rinkinys. Čia galima rasti informacijos apie baltistikos ir lituanistikos centrus Lietuvoje ir užsienyje (sąrašas nėra baigtinis, nes atsiranda vis naujų centrų). Taip pat skelbiama informacija apie pagrindines lietuvių kalbos duomenų bases, elektroninius žurnalus, yra kitų vertingų nuorodų.

baltiška aritmetika

*vienąkart vienas – kiek mūsų?
vienas ir vienas? ar du?
trečias negrįš jau iš prūsų –
ten dabar tyruos gūdu
broli dvyny, nenumirkim
būkim, dvyny, amžini
lekia balandis su mirta –
spjaudantis ugnimi
broli, vai kalkim tiltelį
per Nemunėlį – abu
vienąkart vienas gali
būti daugiau nei du*

Vladas Braziūnas

Tinklas „Baltnexus“ plečia savo veiklos galimybes. Vienas iš pagrindinių ateities tikslų – tiesiogiai internetu transliuoti mokslo konferencijas. Transliuojamų konferencijų tematika apims ir kalbotyrą, ir literatūrą. Šį tikslą numatoma įgyvendinti 2014 m. pirmoje pusėje.

Tarptautinis lituanistikos ir baltistikos mokslininkų tinklas „Baltnexus“ skatina bendravimą ir bendradarbiavimą, todėl visi, kas domisi šia mokslo sritimi, gali tapti registruotais svetainės nariais ir dalytis aktualia informacija su pasaulio mokslininkais ar siųsti ją tinklo „Baltnexus“ vyriausiosioms specialistėms Aušrai Gudavičiūtei ir Veslavai Račickajai adresu admin@baltnexus.lt. Taip bendraudami, kaip teigia šios svetainės kūrėjai, „ausime vis tankesnę baltistikos ir lituanistikos tinklą“.

Veslava Račickaja

Gimtoji kalba, 2013, nr. 11, p. 17–18.